

Rammeplan beredskap

Side 1 av 17

 Dokument ID:
I.5.5.4-1

 Godkjent dato:
28.07.2025

 Gyldig til:
28.07.2026

 Revisjon:
5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

Innhold

1 INNLEDNING	3
1.1 Formål og omfang	3
1.2 Definisjoner	3
2 MÅL OG PRINSIPPER FOR BEREDSKAP SARBEIDET	5
2.1 Beredskapsprinsippene	5
2.2 Implementering av beredskapsprinsippene	6
3 NASJONALE RAMMER FOR BEREDSKAP	6
3.1 Lov om helsemessig og sosial beredskap	7
3.2 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)	7
3.3 Nasjonal helseberedskapsplan	7
4 REGIONAL BEREDSKAPSPLAN	7
4.1 Struktur og organisering	8
4.2 Ansvarsforhold og roller	8
4.3 Regionalt beredskapsutvalg (RBU)	8
4.4 Ressurser og kapasiteter	8
4.5 Implementering av regional beredskapsplan	8
5 BEREDSKAPSPLANER VED SØRLANDET SYKEHUS	10
5.1 Beredskapssystemet	10
5.2 Oppdatering og revisjon	10
5.3 Struktur og innhold	10
5.4 Delplaner	10
6 KRISELEDELSEN VED SØRLANDET SYKEHUS	12
6.1 Nivåinndeling	12
6.2 Strategisk kriseledelse (Overordnet kriseledelse - OKL)	12
6.3 Operasjonell kriseledelse (Stedlig kriseledelse - SKL)	12
6.4 Taktisk kriseledelse	13
6.5 Utløsning av beredskap	13
6.6 Proaktiv stabsmetodikk	13
7 ØVELSER, OPPLÆRING OG EVALUERING ETTER HENDELSER	14
7.1 Planlegging og gjennomføring av øvelser	14
7.2 Evaluering og forbedring	14

 Utarbeidet av:
Beredskapsseksjonen

 Fagansvarlig:
**Tom Helge Vik Tollefsrud,
 Beredskapssjef**

 Godkjent av:
**Susanne Miriam Sørensen
 Hernes**

Dokument-id: I.5.5.4-1	Utarbeidet av: Beredskapsseksjonen	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00
---------------------------	---------------------------------------	--	------------------------------	---	-------------------

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

7.3	Kompetansebygging	14
8	ANALYSER	15
8.1	Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS)	15
8.2	Beredskapsanalyser	15
8.3	Dokumentasjon og oppfølging	16
9	REFERANSER	16
	KRYSSREFERANSER	16

		Rammeplan beredskap			Side: 3 Av: 17
Dokument-id: I.5.5.4-1	Utarbeidet av: Beredskapsseksjonen	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

1 INNLEDNING

Denne rammeplanen for beredskap ved Sørlandet sykehus HF er utformet for å sikre at sykehuset er godt forberedt på å håndtere kriser, katastrofer og krig. Planen gir en overordnet oversikt over beredskapsarbeidet og rammer for å opprettholde kontinuitet i helsetjenesten under ekstraordinære situasjoner.

1.1 Formål og omfang

Beredskapsplanlegging og -planverk er basert på Lov om helsemessig og sosial beredskap (Lov 2000-06-23 nr. 56). Formålet (§ 1-1) er å verne befolkningens liv og helse, samt sikre at nødvendig helsehjelp og sosiale tjenester kan tilbys under krig, kriser og katastrofer i fredstid. For å oppnå lovens formål skal Sørlandet sykehus kunne fortsette, om nødvendig legge om og utvide driften under krig, kriser og katastrofer i fredstid. Dette skal baseres på den daglige tjenesten, oppdatert planverk og regelmessige øvelser (jf. helseberedskapsloven, 2000, § 1-1).

Følgende dokumenter legges til grunn for beredskapsplanleggingen:

- Regional beredskapsplan for Helse Sør-Øst
- Nasjonal helseberedskapsplan
- ROS-Agder

1.2 Definisjoner

Beredskapsnivå

Sørlandet sykehus HF følger de definerte beredskapsnivåene til Helse Sør-Øst RHF

GRØNN BEREDSKAP: Kriseledelse etableres, enkeltfunksjoner kan forsterkes
GUL BEREDSKAP: Begrenset mobilisering av ekstra ressurser
RØD BEREDSKAP: Mobilisering av betydelige ressurser og omlegging av drift

Figur 1 Helse Sør-Øst. (2025). Beredskapsnivåer. I Regional beredskapsplan for Helse Sør-Øst. Helse Sør-Øst.

Andre beredskapsnivå:

Dokument-id: I.5.5.4-1	Utarbeidet av: Beredskapsseksjonen	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00
---------------------------	---------------------------------------	--	------------------------------	---	-------------------

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

- **Beredskap:** Forberedelse og håndtering av konsekvenser ved uønskede situasjoner.
- **Katastrofe:** En krisesituasjon der medisinsk behov langt overstiger kapasiteten, noe som krever andre prioriteringer enn normalt.
- **Krise:** En hendelse som truer beredskapsverdiene (mennesker, materielle verdier/drift, omdømme og ytre miljø) og svekker en organisasjons evne til å utføre viktige funksjoner. Krisehåndtering sikrer omprioritering eller kapasitetsforsterkning for å opprettholde helsetjenester.
- **Risiko:** Sannsynlighet og konsekvens av trusler eller hendelser som kan påvirke måloppnåelse.
- **Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse):** Systematisk vurdering av et systems evne til å motstå uønskede hendelser.
- **Restrisiko:** Risiko etter at tiltak er implementert.
- **Safety:** Sikkerhet mot utilsiktede uønskede hendelser.
- **Security:** Sikkerhet mot tilsiktede uønskede hendelser.
- **Sårbarhet:** Problemer et system får ved uønskede hendelser og utfordringer med å gjenoppta virksomheten etterpå.
- **Trussel:** Forhold eller enhet med potensiale til å forårsake en uønsket hendelse.

		Rammeplan beredskap			Side: 5 Av: 17
Dokument-id: I.5.5.4-1	Utarbeidet av: Beredskapsseksjonen	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

2 Mål og prinsipper for beredskapsarbeidet

Sørlandet sykehus er en beredskapsorganisasjon med døgkontinuerlig drift, dimensjonert for å håndtere daglige hendelser som oppstår i regionen. Noen ganger kan det imidlertid oppstå situasjoner som ikke kan håndteres innenfor rammen av den ordinære beredskapen. Da mobiliserer vi beredskapsorganisasjonen. Målet med denne organisasjonen er å:

1. **Verne befolkningens liv og helse:** Sørge for at nødvendige helsetjenester og sosiale tjenester er tilgjengelige for befolkningen under kriser, katastrofer og krig.
2. **Sikre kontinuitet i helsetjenestene:** Opprettholde og tilpasse driften ved Sørlandet sykehus for å møte økt etterspørsel og spesifikke behov under ekstraordinære situasjoner.
3. **Styrke samhandling og koordinering:** Sikre effektiv kommunikasjon og samarbeid med relevante aktører, inkludert andre helseforetak, kommunale tjenester, frivillige organisasjoner og nasjonale myndigheter.

For å nå dette målet må vårt daglige arbeid innebære at vi:

- ✓ **Forbedrer beredskapskapasiteten:** Gjennomføre regelmessige øvelser og oppdateringer av beredskapsplaner for å sikre at alle avdelinger og ansatte er godt forberedt på å håndtere ulike krisescenarier.
- ✓ **Reduserer sårbarhet og risiko:** Utføre risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser) for å identifisere og minimere potensielle trusler mot sykehusets drift og pasientsikkerhet.
- ✓ **Sikrer robusthet og fleksibilitet:** Utvikle systemer og prosedyrer som gjør det mulig å raskt tilpasse seg endrede situasjoner og behov, inkludert omlegging og utvidelse av driften.
- ✓ **Opprettholder høy pasientsikkerhet:** Sikre at pasientene får forsvarlig og trygg behandling, selv under ekstraordinære forhold, ved å følge etablerte retningslinjer og standarder.

2.1 Beredskapsprinsippene

Alle beredskapsorganisasjonene i Norge følger et felles sett med prinsipper. Før 22. juli.2011 hadde vi tre prinsipper, men terrorangrepet som rammet Norge, avdekket behov for et fjerde prinsipp, og slik ble samvirkeprinsippet til. COVID-19 pandemien viste oss hvor viktig samhandling er i beredskapsarbeidet. Vi er alle en del av et større samfunnsansvar hvor våre beslutninger og villighet til å bistå, påvirker de andre aktørene.

Alle beredskapsorganisasjonene i Norge følger et felles sett med prinsipper. Før terrorangrepet 22. juli 2011 hadde vi tre prinsipper, men angrepet avdekket behovet for et fjerde prinsipp, og slik ble samvirkeprinsippet til. COVID-19-pandemien viste oss hvor viktig samhandling er i beredskapsarbeidet. Vi er alle en del av et større samfunnsansvar, hvor våre beslutninger og villighet til å bistå påvirker de andre aktørene.

 SØRLANDET SYKEHU		Rammeplan beredskap			Side: 6 Av: 17
Dokument-id: I.5.5.4-1	Utarbeidet av: Beredskapsseksjonen	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

De fire beredskapsprinsippene:

1. **Ansvarsprinsippet:** Den organisasjon som har ansvar for et fagområde i en normalsituasjon, har også ansvaret for nødvendige beredskapsforberedelser og for å håndtere ekstraordinære hendelser på området (DSB, 2025).
2. **Likhetsprinsippet:** Den organisasjon man opererer med under kriser, skal i utgangspunktet være mest mulig lik den organisasjon man har til daglig (DSB, 2025).
3. **Nærhetsprinsippet:** Kriser skal organisatorisk håndteres på lavest mulig nivå (DSB, 2025).
4. **Samvirkeprinsippet:** Myndigheter, virksomheter og etater har et selvstendig ansvar for å sikre et best mulig samvirke med relevante aktører og virksomheter i arbeidet med forebygging, beredskap og krisehåndtering (DSB, 2025).

2.2 Implementering av beredskapsprinsippene

Ved Sørlandet sykehus implementeres beredskapsprinsippene gjennom regelmessige øvelser, opplæring av nøkkelpersonell, samarbeid med eksterne aktører og revisjon av beredskapssystemet. Dette sikrer at alle ansatte er godt forberedt på å håndtere krisesituasjoner og at beredskapsarbeidet er effektivt koordinert.

3 Nasjonale rammer for beredskap

 SØRLANDET SYKEHU		Rammeplan beredskap			Side: 7 Av: 17
Dokument-id: I.5.5.4-1	Utarbeidet av: Beredskapsseksjonen	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

Norge har et omfattende beredskapssystem som er utformet for å beskytte befolkningen og sikre samfunnets funksjoner under kriser og katastrofer. Dette systemet bygger på klare strukturer, ansvarsforhold og kommandolinjer mellom sivile og militære aktører, samt tilstrekkelig kompetanse på alle nivåer (Regjeringen.no, 2025). De nasjonale rammene gir føringer for beredskapsarbeidet ved Sørlandet sykehus og sikrer at vi har en samordnet og koordinert beredskap i Norge.

3.1 Lov om helsemessig og sosial beredskap

En sentral del av det nasjonale beredskapssystemet er Lov om helsemessig og sosial beredskap (Lov 2000-06-23 nr. 56). Denne loven har som formål å verne befolkningens liv og helse, og sikre at nødvendig helsehjelp og sosiale tjenester kan tilbys under krig, kriser og katastrofer i fredstid (Lov om helsemessig og sosial beredskap, 2000, § 1-1).

3.2 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har en sentral rolle i det nasjonale beredskapssystemet. DSB er fagorgan, forvaltningsorgan og tilsynsorgan på sentrale deler av samfunnssikkerhetsområdet. Direktoratet har ansvar for å ha oversikt over risiko og sårbarhet i samfunnet, være pådriver i arbeidet med å forebygge ulykker, kriser og andre uønskede hendelser, og bidra til god beredskap og effektiv ulykkes- og krisehåndtering (DSB, 2025).

3.3 Nasjonal helseberedskapsplan

Regjeringens nasjonale helseberedskapsplan er et annet viktig dokument som legger føringer for beredskapsarbeidet i helsesektoren. Denne planen beskriver hvordan helse- og omsorgstjenestene skal organiseres og tilpasses for å møte ekstraordinære situasjoner, og den legger vekt på samarbeid mellom ulike aktører for å sikre en helhetlig og effektiv beredskap (Regjeringen.no, 2024).

4 Regional beredskapsplan

		Rammeplan beredskap			Side: 8 Av: 17
Dokument-id: I.5.5.4-1	Utarbeidet av: Beredskapsseksjonen	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

4.1 Struktur og organisering

Den regionale beredskapsplanen for Helse Sør-Øst er utformet for å sikre at nødvendige spesialisthelsetjenester kan tilbys befolkningen ved kriser og katastrofer, både i fredstid og ved væpnet konflikt. Planen bygger på nasjonale føringer og er tilpasset regionale forhold for å sikre en helhetlig og samordnet beredskap (Helse Sør-Øst, 2025). Planen er strukturert slik at den dekker alle aspekter av beredskapsarbeidet, inkludert forebygging, håndtering og gjenoppbygging. Den omfatter også delplaner for spesifikke områder som behandlingsskapasitet, bildediagnostikk, laboratorietjenester og prehospitaltjenester. Disse delplanene sikrer at alle nødvendige ressurser og kapasiteter er tilgjengelige og kan mobiliseres ved behov (Helse Sør-Øst, 2025).

4.2 Ansvarsforhold og roller

Beredskapsplanen definerer klare ansvarsforhold og roller for alle involverte aktører. Helse Sør-Øst RHF har det overordnede ansvaret for beredskapsarbeidet i regionen, mens de enkelte helseforetakene og institusjonene har ansvar for å utarbeide og vedlikeholde egne beredskapsplaner i tråd med de regionale føringene (Helse Sør-Øst, 2025). I en beredskapssituasjon vil det bli etablert en beredskapsledelse som har ansvar for å koordinere innsatsen og sikre at nødvendige tiltak blir iverksatt. Denne ledelsen består av representanter fra ulike deler av helseforetaket, inkludert administrativ ledelse, medisinsk fagpersonell og støttefunksjoner. Samarbeid og kommunikasjon mellom disse aktørene er avgjørende for en effektiv krisehåndtering (Helse Sør-Øst, 2025).

4.3 Regionalt beredskapsutvalg (RBU)

Det regionale beredskapsutvalget (RBU) i Helse Sør-Øst består av representanter fra helseforetakene, private ideelle sykehus med opptaksområde i regionen, felleseide helseforetak med tilhørighet i Helse Sør-Øst, og ansatte som arbeider med beredskap i det regionale helseforetaket. RBU har en sentral rolle i å bistå med utvikling og revisjon av regionale beredskapsplaner, samt å sikre koordinering og samhandling mellom ulike aktører (Helse Sør-Øst, 2025).

4.4 Resurser og kapasiteter

For å kunne håndtere kriser og katastrofer på en effektiv måte, er det viktig at Helse Sør-Øst har tilstrekkelige ressurser og kapasiteter tilgjengelige. Dette inkluderer både menneskelige ressurser, som helsepersonell og støttepersonell, og materielle ressurser, som medisinsk utstyr, legemidler og infrastruktur (Helse Sør-Øst, 2025). Den regionale beredskapsplanen legger vekt på å sikre at disse ressursene er tilgjengelige og kan mobiliseres raskt ved behov. Dette innebærer blant annet å ha oppdaterte lagerbeholdninger, sikre forsyningslinjer og gjennomføre regelmessige øvelser for å teste og forbedre beredskapen. I tillegg er det viktig å ha gode samarbeidsrutiner med andre aktører, som kommunale helse- og omsorgstjenester, frivillige organisasjoner og nasjonale myndigheter (Helse Sør-Øst, 2025).

4.5 Implementering av regional beredskapsplan

Dokument-id: I.5.5.4-1	Utarbeidet av: Beredskapsseksjonen	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00
---------------------------	---------------------------------------	--	------------------------------	---	-------------------

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

Ved Sørlandet sykehus implementeres den regionale beredskapsplanen gjennom utarbeidelse av delplaner for spesifikk områder, regelmessige øvelser og samarbeid med andre helseforetaket i regionen. Dette sikrer en helhetlig og samordnet beredskap som er tilpasset regionale forhold.

		Rammeplan beredskap			Side: 10 Av: 17
Dokument-id: I.5.5.4-1	Utarbeidet av: Beredskapsseksjonen	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

5 Beredskapsplaner ved Sørlandet sykehus

5.1 Beredskapssystemet

Beredskapssystemet ved Sørlandet sykehus fungerer gjennom policydokument, grunnlagsdokumenter, delplaner og avdelingsspesifikke planer. Disse dokumentene gir klare retningslinjer for beredskapsarbeidet og sikrer at alle ansatte ved hva de skal gjøre i en krisesituasjon. Tiltakskort og varslingslister gir konkrete instruksjoner og kontaktinformasjon som skal brukes i en krisesituasjon.

5.2 Oppdatering og revisjon

Beredskapsplanverket ved Sørlandet sykehus er gammelt, og det pågår derfor et omfattende arbeid med å oppdatere og revidere dette. Målet er å sikre at alle planer er i tråd med dagens krav og beste praksis innen beredskapsarbeid.

5.3 Struktur og innhold

Beredskapssystemet ved Sørlandet sykehus består av flere elementer:

- **Policydokumentet:** Dette dokumentet gir overordnede retningslinjer og prinsipper for beredskapsarbeidet.
- **Grunnlagsdokumenter:** Disse dokumentene gir detaljert informasjon om spesifikke områder innen beredskap.
- **Overordnede delplaner:** Disse planene dekker større områder og funksjoner innen sykehuset.
- **Avdelingsspesifikke planer:** Klinikksjefer, avdelingssjefer og enhetsledere er ansvarlige for å utarbeide egne planer som operasjonaliserer grunnlagsdokumentene og de overordnede planene.
- **Tiltakskort og varslingslister:** Disse verktøyene gir konkrete instruksjoner og kontaktinformasjon som skal brukes i en krisesituasjon.

5.4 Delplaner

Sørlandet sykehus har utviklet flere delplaner for å håndtere spesifikke typer hendelser:

- Delplan for klimarelaterte hendelser og farevarsler
- Delplan for atom- og stråleulykker
- Delplan for avsperring

 SØRLANDET SYKEHU		Rammeplan beredskap			Side: 11 Av: 17
Dokument-id: I.5.5.4-1	Utarbeidet av: Beredskapsseksjonen	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

- Delplan for eksterne hendelser
- Delplan for svikt i vare-, tekstil- eller matforsyning
- Delplan for sanering/dekontaminering
- Massetilstrømningsplan for akuttmottakene i SSHF
- Delplan for pandemiske luftveisinfeksjoner
- Delplan for svikt i IT og EKOM-systemer
- Delplan for alvorlige interne hendelser
- Delplan for evakuering
- Delplan for psykososial intervensjon
- Delplan for beredskapsrelatert personellforvaltning
- Delplan for legemiddelberedskap
- Situasjonsspesifikk plan for medisinsk evakuering (Medevac) fra Ukraina
- Delplan for krise og beredskap for kommunikasjon – SSHF

Disse delplanene sikrer at sykehuset har spesifikke prosedyrer og ressurser på plass for å håndtere ulike typer kriser og katastrofer.

		Rammeplan beredskap			Side: 12 Av: 17
Dokument-id: I.5.5.4-1	Utarbeidet av: Beredskapsseksjonen	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

6 Kriseledelsen ved Sørlandet sykehus

6.1 Nivåinndeling

Kriseledelse ved Sørlandet sykehus fungerer gjennom en struktur med tre nivåer: Strategisk, operasjonelt og taktisk nivå. Denne strukturen sikrer en effektiv og koordinert respons på kriser og katastrofer. Strategisk kriseledelse tar overordnede beslutninger, operasjonell kriseledelse tilpasser tiltakene til lokale forhold og taktisk kriseledelse håndterer den praktiske gjennomføringen av beredskapstiltakene.

6.2 Strategisk kriseledelse (Overordnet kriseledelse - OKL)

Den strategiske kriseledelsen, kalt Overordnet kriseledelse (OKL), ledes av administrerende direktør. OKL inkluderer også beredskapssjef, sikkerhetssjef og stabsdirektørene. Dette nivået har ansvar for å ta overordnede beslutninger og koordinere innsatsen på tvers av hele sykehuset.

6.3 Operasjonell kriseledelse (Stedlig kriseledelse - SKL)

Hver somatisk klinikk i Flekkefjord, Kristiansand og Arendal, samt prehospital klinikk og klinikk for psykisk helse, har sin egen operasjonelle kriseledelse, kalt Stedlig kriseledelse (SKL). SKL ledes av klinikkdirktørene, som fungerer som lokale beredskapsledere. SKL gjør egne vurderinger av konsekvenspotensialet og iverksetter delplaner, avdelingsspesifikke planer og situasjonsspesifikke tiltak basert på disse vurderingene. Dette nivået sikrer at tiltakene er tilpasset lokale forhold og behov. Prehospitaltjenester (PTSS) har et operasjonelt nivå som er på vakt til enhver tid. Dette nivået kan forsterkes ved å etablere stedlig kriseledelse i PTSS.

 SØRLANDET SYKEHU		Rammeplan beredskap			Side: 13 Av: 17
Dokument-id: I.5.5.4-1	Utarbeidet av: Beredskapsseksjonen	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

6.4 Taktisk kriseledelse

Det taktiske nivået er der pasientene er, og det er alltid noen på vakt på dette nivået. På de somatiske sykehusene er taktiske ledere definert som beslutningstakere, og de har ansvar for å beslutte om beredskapsorganisasjonen skal mobiliseres, altså utløse grønn, gul eller rød beredskap. Beslutningstakerne på sykehusene varierer noe mellom de tre sykehusene, men inkluderer alltid vaktleder/koordinator i akuttmottak og vakthavende leger på anestesi, kirurgi og medisin. I prehospitale tjenester er det innsatsleder helse som utgjør det taktiske nivået.

6.5 Utløsning av beredskap

Beredskap utløses som regel av vaktledere i akuttmottak eller akuttmedisinsk kommunikasjonsentral (AMK), men beslutningen om økt beredskap tas av beslutningstakerne. I praksis kan beredskap også utløses av beredskapssjefen, samt alle ledere av SKL og OKL, i tillegg til fagdirektøren. Dette sikrer at beredskapsorganisasjonen kan mobiliseres raskt og effektivt når det er nødvendig.

6.6 Proaktiv stabsmetodikk

Kriseledelsen ved Sørlandet sykehus jobber med utgangspunkt i proaktiv stabsmetodikk. Denne metodikken sikrer en systematisk utøvelse av krise- og beredskapsledelse som optimaliserer beslutningstaking og effektiviserer håndteringen. Proaktiv stabsmetodikk innebærer å identifisere tiltak som kan styre utviklingen i ønsket retning og iverksette tiltak før omstendighetene tvinger en til å gjøre det.

 SØRLANDET SYKEHU		Rammeplan beredskap			Side: 14 Av: 17
Dokument-id: I.5.5.4-1	Utarbeidet av: Beredskapsseksjonen	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

7 Øvelser, opplæring og evaluering etter hendelser

7.1 Planlegging og gjennomføring av øvelser

Planlegging og gjennomføring av øvelser er avgjørende for å sikre at Sørlandet sykehus er godt forberedt på ulike beredskapssituasjoner. Øvelsene skal være realistiske og relevante, og de skal omfatte alle aspekter av beredskapsplanen. Det finnes ulike former for øvelser, inkludert:

- **Planspilløvelser:** Diskusjonsbaserte øvelser hvor deltakerne går gjennom scenarioer og diskuterer responsen (Statsforvalteren i Innlandet, n.d.)
- **Funksjonelle øvelser:** Øvelser som fokuserer på spesifikke funksjoner eller deler av beredskapsplanen (DSB, 2018).
- **Fullskala øvelser:** Omfattende øvelser som involverer alle aspekter av beredskapsplanen og inkluderer praktisk gjennomføring (SJT, 2015).

7.2 Evaluering og forbedring

Ved Sørlandet sykehus gjennomføres evaluering og forbedring av beredskapsarbeidet gjennom regelmessige ROS – Analyser, SWOT – analyser og GAP – analyser. Resultatene dokumenteres i kvalitetsportalen, og brukes til å identifisere områder som trenger forbedring. Dette sikrer kontinuerlig læring og utvikling av beredskapsarbeidet.

7.3 Kompetansebygging

Kompetansebygging innen beredskap er essensielt for å sikre at alle ansatte ved Sørlandet sykehus har nødvendig kunnskap og ferdigheter. Dette inkluderer regelmessig opplæring og deltakelse i øvelser (DSB, 2018)

		Rammeplan beredskap			Side: 15 Av: 17
Dokument-id: I.5.5.4-1	Utarbeidet av: Beredskapsseksjonen	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

8 Analys

8.1 Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS)

Ved Sørlandet sykehus gjennomføres ROS – analyser gjennom systematisk vurdering av risiko og sårbarhet. SWOT – analyser og GAP – analyser brukes for å identifisere styrker, svakheter, muligheter og trusler samt gap mellom nåværende status og ønsket tilstand. Resultatene dokumenteres i kvalitetsportalen og brukes til å forbedre beredskapsarbeidet.

SWOT – analyse

SWOT-analyse er en systematisk metode for å evaluere utredninger, rapporter og nasjonale evalueringer. Ved Sørlandet sykehus leses rapportene ut fra vår beredskapspolicy, og status vurderes basert på følgende fire kategorier:

- **Styrker (Strengths):** Positive aspekter som bidrar til robust beredskap (Corporate Finance Institute, n.d.).
- **Svakheter (Weaknesses):** Områder som trenger forbedring (Corporate Finance Institute, n.d.).
- **Muligheter (Opportunities):** Eksterne faktorer som kan utnyttes for å forbedre beredskapen (Corporate Finance Institute, n.d.).
- **Trusler (Threats):** Eksterne faktorer som kan påvirke beredskapen negativt (Corporate Finance Institute, n.d.).

Eksempel på SWOT-analyser som er gjennomført inkluderer evalueringen av Totalforsvarskommisjonens rapport. Resultatene fra SWOT-analysene dokumenteres i kvalitetsportalen til SSHF, som gir både muligheter og begrensninger for dokumentasjon og oppfølging.

GAP-analyse

GAP-analyse brukes for å identifisere forskjeller mellom nåværende status og ønsket tilstand. Denne metoden hjelper Sørlandet sykehus med å forstå hvilke områder som trenger forbedring for å oppnå optimal beredskap. GAP-analyser kan være spesielt nyttige når det gjelder å implementere nye retningslinjer eller oppdatere eksisterende beredskapsplaner.

8.2 Beredskapsanalyser

En beredskapsanalyse er en systematisk gjennomgang og vurdering av hvilke uønskede hendelser som kan oppstå, og hvilke konsekvenser disse kan få for virksomheten. De bygger gjerne på allerede gjennomførte ROS – analyser. Analysen tar utgangspunkt i konkrete hendelser og har til hensikt å se på hvordan vi skal organisere beredskapen, hvilke ressurser vi trenger og hvilken kompetanse våre medarbeidere trenger for å løse oppdraget. Analysen ser også på behov for ekstern støtte.

 SØRLANDET SYKEHU		Rammeplan beredskap			Side: 16 Av: 17
Dokument-id: I.5.5.4-1	Utarbeidet av: Beredskapsseksjonen	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

8.3 Dokumentasjon og oppfølging

Alle analyser, inkludert SWOT- og GAP-analyser, dokumenteres i kvalitetsportalen til SSHF. Dette sikrer at resultatene er tilgjengelige for kontinuerlig forbedring og læring. Kvalitetsportalen gir muligheter for systematisk oppfølging, men har også begrensninger som må tas i betraktning ved dokumentasjon og analyse.

9 Referanser

1. Corporate Finance Institute. (n.d.). *SWOT Analysis*. <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/management/swot-analysis/>
2. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. (2025). Nasjonal beredskap. <https://www.dsb.no/ros-og-beredskap/beredskap-og-krisehandtering/nasjonal-beredskap/>
3. Statsforvalteren i Innlandet. (n.d.). *Evaluering etter øvelse*. <https://www.statsforvalteren.no/innlandet/samfunnssikkerhet-og-beredskap/ovelsesplanlegging/evaluering/>
4. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). (2018). *Veileder i planlegging, gjennomføring og evaluering av øvelser*. https://www.statsforvalteren.no/siteassets/fm-innlandet/10-samfunnssikkerhet-og-beredskap/forebyggende-samfunnssikkerhet/ovelsesplanlegging/metodehefte_evaluering_av_ovelses22.pdf
5. Statens jernbanetilsyn (SJT). (2015). *Beredskapsøvelser*. https://www.sjt.no/globalassets/02_jernbane/pdf-jernbane/veiledning/bransjemoter/10-06-2015-beredskapsøvelser/morgenmoete-10062015-tor-ole-aasen-sporveien.pdf
6. Helse Sør-Øst. (2025). Regional beredskapsplan. Helse Sør-Øst.
7. Regjeringen.no. (2024). Nasjonal helseberedskapsplan. <https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/helseberedskap/nasjonal-helseberedskapsplan/id2363888/>
8. Regjeringen.no. (2025). Samfunnssikkerhet og beredskap. <https://www.regjeringen.no/no/tema/samfunnssikkerhet-og-beredskap/id1120/>
9. Lov om helsemessig og sosial beredskap. (2000). Lov 2000-06-23 nr. 56. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2000-06-23-56>

Kryssreferanser

[I.5.5.3-4](#)

[Varsling og lokalisering av kriseledelse](#)

 SØRLANDET SYKEHU		Rammeplan beredskap			Side: 17 Av: 17
Dokument-id: I.5.5.4-1	Utarbeidet av: Beredskapsseksjonen	Fagansvarlig: Tom Helge Vik Tollefsrud, Beredskapssjef	Godkjent dato: 28.07.2025	Godkjent av: Susanne Miriam Sørensen Hernes	Revisjon: 5.00

Foretaksnivå/Virksomhetsstyring/Beredskap/Grunnlagsdokumenter

I.5.5.3-6	Beredskapsskjema Akuttmottak SSF/SSK/SSA
I.5.5.3-8	Manuell varsling beredskap SSK
I.5.5.3-12	Varslingsplakat ved interne hendelser
I.5.5.4-2	Dimensjonering og viderevarsling beredskap, personellbehov
I.5.5.5.1-1	Delplan eksterne hendelser
I.5.5.5.3-1	Delplan alvorlige interne hendelser
I.5.5.6-1	Tiltakskort overordnet kriseledelse
I.5.5.6-2	Tiltakskort stedlig kriseledelse
I.5.5.6-3	Tiltakskort - Leder pårørendesenter
I.5.5.7-8	Veiledning - Beredskapsweb

Eksterne referanser